

ABHIMUKH

Vol-V : Issue-III : Sep-Dec, 2018

A non Conventional Multidisciplinary Journal in Bengali Language where thoughts of different fields inter-mingle.

প্রকাশক :

ড. অসিত দত্ত

মোঃ ৯৪৩৪৫৮১৬২৮

'শিল্পীমানসভূমি'

ডাঙ্গালপাড়া, সিউড়ী

৭৩১১০১, বীরভূম

সম্পাদকীয় দপ্তর :

অমরেন্দ্র দত্ত

মোঃ ৮১৪৫৪১৭০২৫

৭৯০৮৬৩৬৪৪১

'কোমলগান্ধার'

সমন্বয়পত্রী, সিউড়ী, বীরভূম, ৭৩১১০১

E. mail : komalgandhar1939gmail.com

বিশেষ সহযোগিতায় :

অধ্যাপক ড. সুশান্ত কুমার বর্দন

প্রচ্ছদ :

সৃষ্টি সুখের উল্লাসে

শুভ চক্রবর্তী

নামাঙ্কন :

স্বপন রায়, বীরভূম

মুদ্রণ : কমলা প্রিন্টার্স

বড়বাগান। সিউড়ী

মোঃ ৯৩৩২০৭১১৩৮

মূল্য—পঞ্চাশ টাকা

Dr Suman Mukherjee
Teacher-in-Charge
Turko Hansda Lapsa Hemram Mahavidyalay
Mallarpur, Birbhum- 731216

এই সংখ্যাৰ বিষয় সূচী

সম্পাদকীয়		৪
সমীৰ মৈত্ৰ	মানুষেৰ নিয়তি	৭
সব্যসাচী ৰায়চৌধুৰী	ৰবীন্দ্ৰসাহিত্যকৰ্মে নিৰ্মাণ ও সৃষ্টি	১১
শুভ চক্ৰবৰ্তী	পায়েৰ পাতা সবখানে পাতা	১৭
শেখৰ ভৌমিক	জীবনানন্দ 'জলপাইহাটি' ও সময়	৪৫
মোনালিসা ঘোষ	প্ৰতিপদ : অসমীয়া উপন্যাসে একটি ভিন্ন প্ৰতিবাদী সূৰ	৩৬
সন্দীপন ৰায়	বেঁচে থাকা, ইতিহাস, সুনীল গঙ্গোপাধ্যায় : একটি ভাবনা	৫১
নাৰায়ণ প্ৰসাদ ভট্টাচাৰ্য	শিল্পসাহিত্যে পশ্চিমী ঝাড়	৫৩
সমুদ্ৰ গুহ	অনলাইন ক্ৰিমিনাল	৬০
নাসিৰ ওয়াদেন	বিরুদ্ধতাই গণতন্ত্ৰেৰ একমাত্ৰ রক্ষাকবচ	৬৬
সুশান্ত ৰাহা	মূল্যবোধ : স্বামীজীৰ শিক্ষা ভাবনায়	৭০
প্ৰণব ভট্টাচাৰ্য	অসুৰেৰ হাড়	৭৫
লক্ষ্মীনাৰায়ণ ৰায়	উগ্ৰক্ষত্ৰিয় জাতিৰ সংক্ষিপ্ত কুলজী	৮০
অনিৰ্বাণ পাল	পৰাগমিলনে তাপ উৎপাদনকাৰী উদ্ভিদ	৮৬

Suman Mukherjee
Dr Suman Mukherjee
 Teacher-in-Charge
 Lapsa Hemram Mahavidyalaya
 Mallapur, Birbhum- 731216

“প্রতিপদ” :

অসমীয়া উপন্যাসে একটি ভিন্ন প্রতিবাদী সুর

মোনালিসা ঘোষ

বিংশ শতাব্দীৰ অসমীয়া ৰাজনৈতিক উপন্যাসেৰ ইতিহাস যদি পৰ্যালোচনা কৰা হয় তাহলে দেখা যাবে এই পৰিধি খুব বেশি বড় নয়। ১৯২৮ সালে দণ্ডিনাথ কলিতাৰ উপন্যাস ‘সাধনা’কেই প্ৰথম ৰাজনৈতিক উপন্যাস হিসাবে ধৰে নেওয়া হয়। এৰপৰ ১৯৩১ সালে দৈবচন্দ্ৰ তালুকদাৰেৰ ‘অপূৰ্ণ’ প্ৰকাশিত হয়, যোটি অসমীয়া দ্বিতীয় ৰাজনৈতিক উপন্যাস এবং দুটি উপন্যাসই মূলত গান্ধীবাদী উপন্যাস। গান্ধীৰ মতাদৰ্শ, গ্ৰামকেন্দ্ৰিক সামাজিক ৰাজনৈতিক ধ্যানধাৰনা এবং স্বাধীনতা আন্দোলন সম্পৰ্কে আধুনিক ইতিবাচক দৃষ্টিভঙ্গী এই সমস্তই প্ৰতিফলিত হয়েছে এই দুই উপন্যাসে। ‘অপূৰ্ণ’তে খানিকটা আঞ্চলিকতাবাদও প্ৰতিভাত হয়েছে। কিন্তু এই উভয় উপন্যাসই ঘটনা পৰম্পৰাকেই বেশি গুৰুত্ব দিয়েছে। উপন্যাসটি খুব যেন সৰাসৰি কথা বলে যা পাঠককে বেশী কিছু ভাবতে দেয় না। উপন্যাসেৰ মূল আকৰ্ষণ মনস্তাত্ত্বিক ব্যাখ্যা, টানাপোড়েন, দ্বন্দ্বিক সম্পৰ্ক কোনকিছুই সেভাবে পাঠক খুঁজে পায় না। যেন কিছু সীমাবদ্ধতা উপন্যাসেৰ পৰিপূৰ্ণতায় বাধা দেয়। গোবিন্দপ্ৰসাদ শৰ্মাৰ একটি উক্তি এখানে প্ৰণিধান যোগ্য। তিনি বলেছেন— “সাধনাৰ দীনবন্ধু আৰু কাৰ্তিকে গান্ধীৰ আদৰ্শ আৰু আঞ্চলিকতাৰ আদৰ্শ অনুসারী সমাজ সংগঠনেৰ কামত আগবাৰত সমাজেৰ এটা অংশটৰ পৰা প্ৰচণ্ড বাধা পাইছে, কিন্তু সেই বাধায় তেঁওলোকেৰ মনত কেনে প্ৰতিক্ৰিয়াৰ সৃষ্টি কৰিছে, তাৰ ঠিকিত সেই উপন্যাসত নাই।”

অনুবাদ : “সাধনাৰ দীনবন্ধু ও কাৰ্তিক গান্ধীৰ আদৰ্শ আৰু আঞ্চলিকতাৰ আদৰ্শ অনুসরণ কৰে সমাজ সংগঠনেৰ কাজে এগিয়ে এসে সমাজেৰ একটা অংশেৰ কাছে প্ৰচণ্ডভাবে বাধা পেয়েছে, কিন্তু সেই বাধায় তাৰে মনে কী প্ৰতিক্ৰিয়াৰ সৃষ্টি তাৰ ঠিকিত এই উপন্যাসে নেই।”

এৰপৰ থেকে বীৰেন্দ্ৰকুমাৰ ভট্টাচাৰ্যেৰ আত্মপ্ৰকাশেৰ আগে পৰ্যন্ত অসমীয়া সাহিত্যেৰ আকাশে এমন কোনো ৰাজনৈতিক উপন্যাস আসেনি যেখানে প্ৰতিবাদেৰ ভাষা খুব স্পষ্ট। বীৰেন্দ্ৰকুমাৰ ভট্টাচাৰ্যেৰ বেশিৰভাগ উপন্যাসই ৰাজনৈতিক। সেই

Dr. Suman Mukherjee
Teacher-in-Charge

Lark's House Lapsa Hentou Mahavidyalay
Mallapur, Birbhum- 731216

A Different Protestant tone in the Assamese Novel

Monalisa Ghosh

A review of the history of Assamese political novels of the 20th century shows that this range is not very large. In 1928 Dandinath Kalita's novel 'Sadhana' is considered as the first political novel. This was followed in 1931 by Daivachandra Talukdar's 'Apurna', the second Assamese political novel and both novels were essentially Gandhian novels. Gandhi's ideology, village-centric socio-political thought and modern positive outlook on freedom movement are all reflected in these two novels. 'Apurna' also shows a bit of regionalism. But both these novels give more importance to the events. The novel is very direct which does not allow the reader to think too much. The main attraction of the novel is the psychological explanation, the tension, the dialectic relationship nothing the reader finds. As if some limitation prevents the perfection of the novel. A quote by Govindaprasad Sharma is worth quoting here. He said - "Aru Karti, the deen of Sadhana, has been greatly hindered by the social organization Kamat Agbarat Samaj, who follows Gandhi's ideals and the ideals of regionalism, but why Teolok's mind has created a reaction to that obstacle, there is no sign of it in the novel."

Translation: "Following the ideals of Sadhana Deenabandhu and Kartik Gandhi and the ideals of regionalism, they came forward in the work of social organization and were severely hindered by a section of the society, but the reaction to that obstacle is not indicated in this novel."

Suman
Dr Suman Mukherjee
Teacher-in-Charge
Turku Hansda Lapsa Hemraam Mahavidyalaya
Mallarpur, Birbhum- 731216